

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
Факультет управління, економіки та права
Кафедра права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

проректор з навчально-виховної
роботи, к.т.н., професор

В.М. БОЯРЧУК

підписи та прізвище/

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 20. Екологічне право України

/код і назва навчальної дисципліни/

перший (бакалаврський)

/рівень вищої освіти/

вид дисципліни	обов'язкова /обов'язкова / за вибором/
мова викладання освітня(ні) програма	українська Право / назва /
спеціальність	081 «Право» /шифр і назва/
галузь знань	08 «Право» /шифр і назва/

Робоча програма з навчальної дисципліни «Екологічне право України» для здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою
«Право»
/назва освітньої програми/

Розробник:

в.о. доцента кафедри права,
доктор філософії
зі спеціальності «Право»

підпис

А.О. НЕСТЕРЕНКО

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри права :
Протокол № 2 від 28 серпня 2024 року

Завідувачка кафедри права

підпис

Г.І. ГРЕЩУК

/прізвище та ініціали/

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії (ради) факультету
управління, економіки та права :

Протокол № 1 від 29 серпня 2024 року

Голова методичної комісії факультету
управління, економіки та права :

підпис

В.М. КОВАЛІВ

/прізвище та ініціали/

1. Опис навчальної дисципліни

Освітній ступінь: «бакалавр»

Спеціальність 081 «Право»

Характеристика навчальної дисципліни: обов'язкова

Кількість кредитів – 3

Загальна кількість годин – 90

Вид контролю: екзамен

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет, система і джерела екологічного права України

Поняття, предмет і методи екологічного законодавства і права. Галузеві, підгалузеві і міжгалузеві принципи екологічного законодавства. Етапи формування та історичні аспекти виникнення та розвитку екологічного законодавства і права. Особливості екологічного правовідносин. Зв'язок екологічного права з іншими галузями права.

Загальне поняття про джерела природоохоронного права як зовнішньої форми його виразу. Види джерел права. Загальна характеристика Конституції України як джерела природоохоронного права. Основні напрями державної екологічної політики та її зміст.

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» як один з основних джерел природоохоронного права. Міжнародні документи як джерела природоохоронного права України.

Тема 2. Екологічні права та обов'язки громадян

Поняття екологічних прав громадян в Україні. Класифікація екологічних прав за джерелом закріплення та за видом природного об'єкта. Конституційні права особи, їх види та зміст. Поняття екологічно безпечного довкілля.

Екологічні права, закріплені в інших нормативно-правових актах, та їх зміст. Право загального і спеціального використання природних ресурсів.

Конституційно-правові гарантії екологічних прав і свобод людини і громадянина.

Загальні і спеціальні гарантії реалізації екологічних прав особи. Політичні, економічні, соціальні гарантії екологічних прав. Національні і міжнародно-правові гарантії. Екологічні обов'язки громадян України та їх класифікація.

Тема 3. Право власності на природні ресурси. Право природокористування

Конституційне закріплення права власності на природні ресурси. Поняття права власності на природні ресурси. Об'єктивне і суб'єктивне право власності. Особливості права власності на природні ресурси, пов'язані з екологічним характером останніх. Форми, суб'єкти. Об'єкти, зміст права

власності на природні ресурси. Іноземці як особливі суб'єкти права власності на природні ресурси.

Земля як особливий об'єкт права власності. Особливості підстав виникнення і припинення права власності на природні ресурси.

Тема 4. Правове регулювання забезпечення екологічної безпеки

Сучасний стан радіаційної безпеки в Україні. Поняття ядерної та радіаційної безпеки. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційний захист» – основний законодавчий акт в галузі регулювання радіаційної безпеки. Загальна характеристика законів України «Про поводження з радіоактивними відходами», «Про видобування та переробку уранових руд», «Про захист людини від іонізуючого випромінювання». Санітарна безпека населення. Конституційні гарантії забезпечення права кожної людини на охорону здоров'я, безпечного для життя і здоров'я людини довкілля та санітарно-епідемічне благополуччя населення. Основи законодавства України про охорону здоров'я, закони України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про якість і безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини» – основні нормативно-правові акти, що регулюють питання санітарної безпеки населення. Природно-техногенна безпека. Надзвичайні ситуації техногенного, природного і медико-біологічного характеру. Екоцид та агроцид як надзвичайні ситуації техногенного та медико-біологічного характеру. Поняття, види і принципи природокористування. Зміст права природокористування. Особливості права володіння та користування природними ресурсами. Суб'єкти природокористування. Первинні та вторинні природокористувачі. Об'єкти загального та спеціального природокористування. Права та обов'язки природокористувачів. Підстави виникнення та припинення права природокористування. Способи захисту суб'єктивних прав та інтересів природокористувачів.

Тема 5. Органи управління в галузі охорони навколишнього природного середовища

Поняття, мета та види управління в галузі охорони навколишнього природного середовища. Методи управління. Державне управління як найважливіший вид управління в екологічній сфері. Галузеве управління та його підвиди. Виробниче управління та його локальне значення. Громадське управління як вияв демократизації суспільства.

Тема 6. Функції управління в галузі охорони навколишнього природного середовища

Функції управління в екологічній сфері. Поділ функцій на загальні та спеціальні. Система державного моніторингу. Екологічна експертиза як одна з найважливіших функцій в сфері управління. Екологічний контроль. Екологічний аудит. Органи управління в галузі охорони навколишнього природного середовища.

Тема 7. Юридична відповідальність за екологічні правопорушення

Поняття відповідальності за екологічні правопорушення як різновид юридичної відповідальності. Функції юридичної відповідальності за екологічні правопорушення. Екологічні правопорушення і його види. Склад екологічного правопорушення. Види юридичної відповідальності за екологічні правопорушення.

Тема 8. Правовий режим охорони і раціонального використання земель

Земля – основне національне багатство. Склад та цільове призначення земель України. Категорії земель. Землі сільськогосподарського призначення та порядок їх використання. Землі житлової та громадської забудови та порядок їх використання. Землі природо-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення. Землі оздоровчого та рекреаційного призначення та порядок їх використання. Землі історико-культурного призначення та порядок їх використання. Землі лісового та водного фонду. Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення. Право власності та право користування землею. Охорона земель. Завдання, зміст і порядок охорони земель. Використання техногенно забруднених земель. Консервація земель. Управління в галузі використання і охорони земель. Поняття і зміст землеустрою. Державний земельний кадастр.

Тема 9. Правовий режим охорони і раціонального використання надр

Поняття надр. Державний реєстр корисних копалин. Техногенні родовища корисних копалин. Конституція про право власності на надра народу України. Користування надрами. Строк і цілі користування надрами. Гірничий відвод. Ліцензування користування надрами. Права та обов'язки користувачів надр. Підстави припинення права користування надрами. Основні вимоги в галузі охорони надр. Вирішення спорів з питань користування надрами.

Тема 10. Правові засади охорони та використання атмосферного повітря

Атмосферне повітря як об'єкт правового регулювання, використання і охорони. Завдання Закону України «Про охорону атмосферного повітря». Стандартизація і нормування в галузі охорони атмосферного повітря. Державні стандарти у галузі охорони атмосферного повітря. Основні нормативи в галузі охорони атмосферного повітря. Заходи щодо охорони атмосферного повітря. Обов'язки підприємств, установ і організацій щодо охорони атмосферного повітря. Санітарно-захисні зони. Економічний механізм забезпечення охорони атмосферного повітря. Державний контроль, облік та моніторинг у галузі охорони атмосферного повітря. Відповідальність за правопорушення в галузі охорони атмосферного повітря.

1. Результати вивчення дисципліни

Інтегральна – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні, що передбачають:

ЗК 11. – здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку; верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. – здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК 15. – прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні, які знаходять свій вияв:

СК11. – здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у **програмних результатах навчання**:

РН 1. – визначати переконливість аргументів у процесі оцінки задалегідь невідомих умов та обставин;

РН 13. – знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального (в тому числі земельного та аграрного) і процесуального права;

РН19. – пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН20. – виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

2. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усьог о	у тому числі					Усьог о	у тому числі				
л		п	ла б	ін д	с р	л		п	ла б	ін д	с р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Предмет, система і джерела екологічного права України	9	1	2			6	9	1	1			7

Тема 2. Екологічні права та обов'язки громадян	9	1	2			6	9	1	1			7
Тема 3. Право власності на природні ресурси. Право природокористування	9	1	2			6	9	1	1			7
Тема 4. Правове регулювання забезпечення екологічної безпеки	13	4	4			5	9	1	1			7
Тема 5. Органи управління в галузі охорони навколишнього природного середовища	9	1	4			4	9	1	1			7
Тема 6. Функції управління в галузі охорони навколишнього природного середовища	7	1	2			4	9	1	1			7
Тема 7. Юридична відповідальність за екологічні правопорушення	11	2	4			5	9	1	1			7
Тема 8. Правовий режим охорони і раціонального використання земель	7	1	2			4	9	1	1			7
Тема 9. Правовий режим охорони і раціонального використання надр	9	1	4			4	9	1	1			7
Тема 10. Правові засади охорони та використання атмосферного повітря	7	1	2			4	9	1	1			7
Усього годин	90	14	28			48	90	10	10			70

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Предмет, система і джерела екологічного права України.	2	1
2	Тема 2. Екологічні права та обов'язки громадян.	2	1
3	Тема 3. Право власності на природні ресурси. Право природокористування.	2	1
4	Тема 4. Правове регулювання забезпечення екологічної безпеки.	4	1
5	Тема 5. Органи управління в галузі охорони навколишнього природного середовища.	4	1
6	Тема 6. Функції управління в галузі охорони навколишнього природного середовища.	2	1
7	Тема 7. Юридична відповідальність за екологічні правопорушення.	4	1
8	Тема 8. Правовий режим охорони і раціонального використання земель.	2	1
9	Тема 9. Правовий режим охорони і раціонального використання надр.	4	1
10	Тема 10. Правові засади охорони та використання атмосферного повітря.	2	1
	УСЬОГО ГОДИН	28	10

4. Теми винесені на самостійне вивчення

	Назва теми
1	Становлення та розвиток сучасного міжнародного екологічного права
2	Джерела міжнародного екологічного права
3	Суб'єкти міжнародного екологічного права
4	Іноземці та особи без громадянства як суб'єкти екологічного права
5	Міжнародні екологічні організації
6	Запобігання екологічним надзвичайним ситуаціям в населених пунктах, транспорті, сільському господарстві, промисловості, атомній енергетиці
7	Юридична відповідальність за порушення лімітів на користування об'єктами природо-заповідного фонду.
8	Правове регулювання використання та охорони рекреаційних, курортних, лікувально-оздоровчих зон
9	Проблеми правового регулювання добування бурштину в Україні
10	Юридична відповідальність за порушення законодавства про рослинний світ
11	Правове регулювання полювання і мисливського господарства
12	Особливості використання та охорони водних об'єктів загальнодержавного значення
13	Особливості майнової відповідальності за порушення законодавства в галузі охорони довкілля
14	Особливості загального природокористування атмосферним повітрям

5. Методи і форми навчання

В умовах використання інтерактивних технологій, заняття проводяться в активних і творчих формах.

Для формувань умінь та навичок застосовуються методи навчання: вербальні/словесні (пояснення, розповідь, бесіда); наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); пояснювально-ілюстративний або інформаційно-рецептивний (передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами); репродуктивний, в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком; метод проблемного викладу; частково-пошуковий або евристичний; дослідницький.

Засобами діагностики знань (успішності навчання, якісних та кількісних показників) виступають: проведення поточного контролю знань студентів, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань, контрольної роботи.

Поточний контроль знань є органічною частиною всього навчального процесу і слугує засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) навчального матеріалу з навчальної дисципліни. Оцінювання знань студентів на основі даних поточного контролю, відбувається за допомогою моніторингу активності роботи під час вивчення програмного матеріалу дисципліни, включаючи відповіді на практичних заняттях, розв'язання ситуативних завдань, підготовку доповідей, повідомлень, аналітичних матеріалів тощо.

Поточний контроль проводиться з метою виявлення готовності студентів до занять у таких форм: фронтального стандартизованого усного опитування студентів за основними питаннями дискурсу; фронтальної перевірки виконання індивідуальних завдань; розв'язування практичних завдань чи ситуацій (казусів); бліц-опитування, що являє собою або суцільне опитування всіх присутніх студентів або вибіркове опитування частини присутніх.

Самостійна та індивідуальні робота студентів передбачає цілеспрямований пошук ефективних способів вивчення дисципліни, свідоме ставлення та послідовність в роботі, вміння використовувати наявну літературу і нормативно-правову базу, планувати власну роботу.

Самостійна робота студента – робота за певним переліком тем (завдань), відведених на самостійне вивчення, забезпечених навчально-методичною літературою та рекомендаціями, контрольована у виді тестових завдань, рефератів, презентацій.

При написанні контрольної роботи студенти повинні продемонструвати вміння самостійно аналізувати матеріал та аргументовано розкривати питання контрольної роботи. Під час висвітлення питань контрольної роботи, студенту слід попередньо вивчити відповідні навчальні матеріали з навчальної дисципліни, а також відповідні нормативно-правові акти та спеціальну літературу. Контрольну роботу студент виконує за варіантом, номер якого відповідає порядковому номеру студента у списку академічної групи. Обсяг контрольної роботи – не менше 12 аркушів зошиту, або 10 сторінок формату А4 (Times New Roman, 14 шрифт, 1,5 інтервал).

Виконання індивідуальних науково-дослідних завдань включає

складання кросвордів, тестів, бібліографічного опису спеціальної правової літератури, фахових видань, а також написання під керівництвом викладача наукових доповідей. Теми індивідуальних науково-дослідних завдань студенти погоджують з викладачем.

Метою підготовки індивідуального завдання у формі наукової доповіді є набуття студентом поглиблених знань з предмету; набуття вміння аналізувати літературні джерела, що відображають сучасні наукові досягнення в галузі вивчення дисципліни; вміння самостійно працювати з науковими джерелами і давати їм належну власну оцінку.

Джерелами дослідження при написанні наукових доповідей є: нормативно-правові акти та спеціальна література. При написанні наукових доповідей обов'язкова постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій; виділення невирішених раніше частин проблеми, яким присвячується доповідь; виклад основного матеріалу і перспектив подальших розробок у цьому напрямку. Обсяг індивідуального завдання у формі наукових доповідей 5 – 7 сторінок формату А4 (Times New Roman, 14 шрифт, 1,5 інтервал).

6. Методи, форми і види контролю:

1. Усне опитування (індивідуальне, аналіз відповідей студентів).

2. Письмова аудиторна та позааудиторна практична перевірка – аналіз розв'язків ситуативних завдань і тестів шляхом застосування екологічного законодавства, аналіз рефератів, доповідей, презентацій.

Види контролю: поточний контроль, проміжна та семестрова атестація, екзамен.

Форми контролю: усна, письмова, комбінована.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота (разом 50 балів)										Екзамен
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	

8. Порядок оцінювання результатів навчання

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Екологічне право України» здійснюється у одному семестрі і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Семестровий екзамен – це форма підсумковою контролю засвоєння

студентом теоретичного, практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр та набуття певних компетентностей, що проводиться як контрольний захід. На екзамені оцінюванню підлягають:

- володіння нормативно-правовими актами, що є джерелами Екологічного права України;
- володіння ключовими теоретичними знаннями про об'єкт дисципліни;
- здатність творчо мислити та синтезувати знання;
- уміння використовувати знання для розв'язання практичних завдань тощо.

– Загальна оцінка за екзамен визначається як сума поточного контролю (до 50 балів) та відповідей на питання екзаменаційного білету або тестового завдання (до 50 балів).

Екзаменаційні білети з дисципліни «Екологічне право України», містять 3 теоретичні питання, що включають матеріал навчальної програми, яка використовується в процесі навчання.

Студент на екзамені отримує білет, на якому є пронумеровані питання, та чисті аркуші паперу. Екзамен відбувається в письмово-усній формі.

У процесі усного опитування, викладач зобов'язаний спершу вислухати повну відповідь студента (не залежно від того, чи вона є правильною) і лише потім задавати уточнюючі, додаткові запитання. Обов'язково наголошується на неправильних фрагментах відповіді, на суті помилок.

Можливе проведення семестрового екзамену у формі тестування в системі Moodle. Оприлюднення результатів екзамену проводиться публічно.

Критерії оцінювання знань студентів визначенні у Положенні про критерії оцінювання ЛНУП.

9. Методичне забезпечення

Нестеренко А.О. Силабус навчальної дисципліни «Екологічне право України» для здобувачів вищої освіти за галуззю знань 08 «Право», спеціальністю 081 «Право».

Підручники і навчальні посібники; методичні матеріали до практичних занять; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів, виконання індивідуальних завдань.

10. Рекомендована література

Нормативно-правові акти та судова практика

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
3. Кодекс України про надра від 27 липня 1994 р. № 132/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-вр>.
4. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341-ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
5. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 р. № 3852-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>.
6. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку : Закон України від 08 лютого 1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39/95-вр#Text>.
7. Про державний контроль за використанням та охороною земель : Закон України від 19 червня 2003 р. № 963-ІV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15#Text>.
8. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24 лютого 1994 р. № 4004-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>.
9. Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання : Закон України від 14 січня 1998 р. № 15/98-вр. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15/98-вр#Text>.
10. Про захист тварин від жорстокого поводження : Закон України від 21 лютого 2006 р. № 3447-ІV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3447-15#Text>.
11. Про землеустрій : Закон України від 22 травня 2003 р. № 858-ІV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>.
12. Про зону надзвичайної екологічної ситуації : Закон України від 13 липня 2000 р. № 1908-ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1908-14#Text>.
13. Про екологічний аудит : Закон України від 24 червня 2004 р. № 1862-ІV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1862-15#Text>.
14. Про екологічну мережу України : Закон України від 24 червня 2004 року № 1864-ІV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1864-15#Text>.
15. Про енергетичну ефективність : Закон України від 21 жовтня 2021 р. № 1818-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1818-20#Text>.
16. Про курорти : Закон України від 05 жовтня 2000 р. № 2026-ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14#Text>.
17. Про мисливське господарство і полювання : Закон України від 22 лютого 2000 р. № 1478-ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1478-14#Text>.
18. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України від 18 січня 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text>.
19. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року : Закон України від 28 лютого 2019 р. № 2697-ВІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>.
20. Про оренду землі : Закон України від 06 жовтня 1998 р. № 161-ІV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text>.
21. Про охорону атмосферного повітря : Закон України від 16

жовтня 1992 р. № 2707-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12#Text>.

22. Про охорону земель : Закон України від 19 червня 2003 р. № 962-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text> .

23. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>.

24. Про оцінку впливу на довкілля : Закон України від 23 травня 2017 року № 2059-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>.

25. Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення : Закон України від 10 січня 2002 р. № 2918-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2918-14#Text>.

26. Про поводження з радіоактивними відходами : Закон України від 30 червня 1995 р. № 255/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/255/95-вр#Text>.

27. Про правовий режим надзвичайного стану : Закон України від 16 березня 2000 р. № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>.

28. Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 27 лютого 1991 р. № 791а-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/791a-12#Text>.

29. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16 червня 1992 р. № 2456-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>.

30. Про систему громадського здоров'я : Закон України від 6 вересня 2022 року № 2573-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text>.

31. Про стратегічну екологічну оцінку : Закон України від 20 березня 2018 р. №2354-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>.

32. Про рослинний світ : Закон України від 09 квітня 1999 р. № 591-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/591-14#Text>.

33. Про тваринний світ : Закон України від 13 грудня 2001 р. № 2894-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14#Text>.

34. Про управління відходами : Закон України від 20 червня 2022 р. № 2320-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#n802>.

35. Про Червону книгу України : Закон України від 07 лютого 2002 р. № 3055-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3055-14#Text>.

Основна література

1. Грещук Г. І., Ратушна Б. П., Нестеренко А.О. Екологічне право України : навч. посіб. Київ : «Видавництво Людмила», 2024. 252 с.

2. Стратегічні судові справи на захисті екологічних прав та довкілля / за заг. ред. Кравченко О. Львів : Видавництво «Компанія Манускрипт», 2021. 150 с.

3. Алексеєва Є. Громадський контроль у сфері оцінки впливу на довкілля за заг. ред. О. Кравченко. Львів : Видавництво «Компанія Манускрипт», 2021. 52 с.

4. Перспективи відшкодування екологічної шкоди, спричиненої збройною агресією РФ в рамках міжнародних екологічних угод: посібник / за наук. ред. О. Кравченко, Д. Скрильнікова. Львів : Видавництво «Компанія Манускрипт», 2023. 92 с.

5. Екологічне право у схемах та визначеннях [Текст] : навч. посіб. / [кол. авт.: К. Р. Резворович, А. С. Ярошенко, О. О. Нагорна та ін.] ; за заг. ред. К. Р. Резворович. Дніпро : ДДУВС, 2022. 188 с.

6. Мелень-Забрамна О. Участь громадськості в прийнятті рішень та документів довкіллевого характеру: посібник за заг. ред. О. Кравченко. Львів : «Компанія Манускрипт», 2021. 40 с.

7. Гетьман А. П. Доктрина екологічного права та законодавства України: монографія. Харків: ТОВ «Оберіг», 2019. 336 с.

8. Екологічне право: підручник / А.П. Гетьман, Г.В. Анісімова, А.К. Соколова та ін.; за ред. А.П. Гетьмана. Харків : Право, 2019. 552 с.

9. Екологічне право у схемах та визначеннях : навч. посібник. за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. К. Р. Резворович. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 188 с.

10. Євстігнєєв А. С. Екологічна безпека спеціального природокористування в Україні у контексті сталого розвитку: теоретико-правові аспекти : монографія. Київ: 2018. 494 с.

11. Колодій М. Гендерний підхід та довкілля: практичний посібник за заг. ред. О. Кравченко. Львів : «Компанія Манускрипт», 2021. 72 с.

12. Краснова М.В., Краснова Ю.А. Екологічне право України. Спеціальна та Особлива частини: підручник. К.: НУБіП України, 2023. 278 с.

13. Екологічне право : навч. посібник. Кол. авт. [Резворович К. Р., Юнін О. С., Кірін Р. С. та ін.]. Дніпро. Видавець Біла К.О. 2020. 318 с.

14. Демчук Т.І., Борденюк О.В., Шелудяков Р.С. Екологічне право : навчально-методичний посібник. Чернівці : 2021. 100 с.

15. Колодійчук І. А. Формування територіально збалансованих систем управління відходами: регіональний вимір : монографія. Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», 2020. 524 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд читального залу ЛНУП (м. Дубляни, вул. В. Великого; Львівської наукової бібліотеки ім. Стефаника НАН України (вул. Стефаника, 2).

Веб-сайти:

- <http://rada.gov.ua/> – офіційний портал Верховної Ради України (законодавство);

- <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (Наукова періодика України, Наукова електронна бібліотека, Автореферати дисертацій тощо);

- <http://epi.org.ua/> – МБО «Екологія-Право-Людина»;

- <https://mep.gov.ua/> – Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.

Політика щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності з урахуванням норм «Положення про академічну доброчесність у Львівському національному університеті природокористування (затверджене вченою радою університету від 22.02.2022 р., протокол № 6).